

## GRONINGER

Vrijdag,



## COURANT

den 29 November.

## NOTIFICATIE.

**BURGEMEESTER EN WETHOUDEREN** der Stad Groningen brengen, naar aanleiding eener bij H. Ed. Achtharen ontvangene missive van den Heer Gouverneur dezer Provincie, gedagteekend den 15 November 1833, no. 1, ter kennis van zoodanige Schutters dezer Gemeente, die sedert den 20 Junij l.l. een doorlopend Tweemaandelijksch Verlof hebben verkregen, dat zij, indien zij in het genot daarvan willen gehandhaafd blijven, telkens twee maanden in tijds, en wel ten minste veertien dagen vóór het einde van het loopende Verlof, de vereischte aanvraag tot verlenging onmiddellijk aan den Chef van hun korps moeten doen, onder overlegging der vereischte verklaring van het Stedelijk Bestuur.

Er wordt voorts ter kennis gebracht van de zoodanige Schutters, die vóór den 20 Junij l.l. een doorlopend Tweemaandelijksch Verlof hebben verkregen, dat zij beschouwd worden als in het onbepaald Verlof te deelen.

Gedaan in het Raadhuis te Groningen, den 21 November 1833.

Burgemeester en Wethouders: J. F. VAN IDEKINGE.

De Secretaris bij het Raadhuis der Stad Groningen: R. LOUW.

## DUITSCHLAND EN AANGRENZENDE RIJZEN.

WEENEN den 16 November.

De *Gazette de Zara* meldt uit Albanië, van den 22 October, dat de pacha van Scutari, die met de inwoners sedert eenen geruimen tijd in onmin ligt, en als wane het in zijn kasteel was opgesloten, eenen nachtelijken uitval heeft gedaan, om de stad te overrompelen. De uitval van die overrompeling wordt echter niet berigt. Uit Konstantinopel schrijft men, dat de Porte dien pacha heeft afgezet, waaruit men moet besluiten, dat hij in zijn aanval niet is geslaagd.

Voorts behelst dat dagblad, dat de kommandant van Albassan in een opstand is gedood geworden, en dat de pacha van Janina, door de bevolking van alle kanten aangegrepen, zich genoodzaakt heeft gezien, met de ter zijner verdediging hem overgeblevene 300 man de stad en vesting te ruimen, en naar het gebergte terug te trekken.

MÜNCHEN den 16 November.

De toeloop voor de Grieksche dienst is bij voortdurend zoo groot, dat in het aanstaande voorjaar wel een gelijk getal, als thans nitgetrokken is, zal kunnen verzameld zijn. De 500 Zwitsers, die zich bij den bevelhebber der Grieksche troepen aanmelden en een gunstig antwoord ontvingen, zijn reeds op marsch herwaarts. Het zijn allen gediende soldaten, grootendeels van de voormalige garde van Karel X, en zij zullen, na hier nitgerust, en spoedig in de Duitsche exercitie onderwezen te zijn, niet lang na nieuwjaar afzonderlijk naar Griekenland kunnen vertrekken.

DRESDEN den 16 November.

Ook de laatste onzer, zich op liet slot Konigstein bevonden hebbende, staatsgevangene, de advocaat Moosdorf, een man van ongeveer 30 jaren oud, heeft zich het leven benomen. Hij was als medeplichtige aan de onlusten van April 1831, en als vermoedelijke opsteller der constitutie zoo als het volk dezelve verlangt, door eene huijtergewone vierschaar tot vijftien jaren gevangenis in eene vesting veroordeeld; bij het ondergaan dezer straf werd hij evenwel met groote onderscheiding behandeld, vermogt dagelijks een uur te wandelen en zich zijne lektuur te kiezen; zijne rustige gelatenheid verwierf hem de achting der met zijne bewaking belaste officieren. Eene poging om te ontvlugten deed hem al deze voorregten verliezen en hij werd in boeien geklonken. Zijn trots kon deze vernedering niet verdragen en eene zijner handen van de boei hebbende weten te ontslaan, heeft hij zich met een aan zijn hemd ontscheurd stuk linnen verwurgt. Als student had hij vroeger den veldtogt in Griekenland medegemaakt.

BERLIJN den 23 November.

Zijne Majesteit de Koning heeft aan den prins Felix von Schwarzenberg de orde van den rooden adelaar 2de klasse verleend. (Men wane, dat de generaal die met eene wonding naar 's Gravenhage, betrekkelijk de Hollandsch-Belgische geschillen, is belast geweest.)

Alhier is aangekomen de Fransche gezant bij het Russische hof, de maarschalk markies Maison, van Parijs.

— HH. KK. HH. Prins en Prinses Frederik der Nederlanden komen heden te Maagdenburg aan en worden morgen alhier verwacht.

— Te Dantzig zijn dezer dagen ingescheept 605 Polen, aan welken eene schuilplaats in Pruisen toegestaan was en die zich nu vrijwillig naar Noord-Amerika begeven. Er bevinden zich onder hen drie vrouwen en drie kinderen. Zij worden op kosten van den Staat vervoerd.

FRANKFORT den 20 November.

Toen heden morgen de student Eymen van Lahr, gedetineerd wegens deelneming aan de heroeringen van den 3 April j.l., uit zijne gevangenis ter verhooring naar het gerechtshof werd overgebracht, ontstond bij de hem geleidende vijf gewapende politiedienaren, vlugte in een huis, welks achterdeur hij zag openstaan, grendelde die snel achter zich toe, en vlood nu, ter voordeur uit, de Seile op, waar hij zich reeds in veiligheid waande, toen hij aan den hoek der groote Eschenheimerstraat door eenen zadelmakersgezel vastgehouden en door de hem hier vervolgende politiedienaren weder gegrepen werd. Hij is nog een zeer jong mensch en nauwelijks 21 jaren oud.

Van den 22sten. (Partik. corresp.) De vraag, of Frankrijk in Spanje zal interveniëren is wel tegenwoordig het onderwerp der meest levendige relewisseling. Het kabinet der Tuilleries schijnt trouwens het denkbeeld eener zoodanige interventie te willen laten varen, vermits andere aangelegenheden hetzelfde dringen kunnen, vóór derzelver vreedzame oplossing, geen strijd te aanvaarden, in welken de held der eeuw het eerst blijken gaf van niet volstrekt onkwetsbaar te zijn. Zoo als echter in den jongstleden tijd maar al te vaak de gebeurtenissen alle berekeningen der diplomatie verijdelden, zoo zoude ook thans wel het tijdstip kunnen daar zijn, waarop het voor Frankrijk noodwang zijn zoude in Spanje te interveniëren, vermits de overwinning van Don Carlos in Spanje noodwendig voor de tegenwoordige regering van Frankrijk gevaarlijk zoude moeten zijn. Gelukt het hem den troon te winnen, dan wordt Spanje de wijkplaats der Bourbons van den ouderen tak, en wie zoude het loochenen kunnen, dat Hendrik van Bourbon nog in het land, hetwelk hij eenmaal bestemd was te regeren; te veel aanhangers telt, om niet ook van uit Spanje als een gevaarlijken vijand te moeten worden beschouwd? Deze redenen leiden dan ook vele met den gang der politiek gemeenzaam vertrouwde lieden tot het begrip, dat in Spanje de toorts ontstoken is, die over een groot gedeelte van Europa verderf kan brengen, vermits in Frankrijk een strijd der partijen dreigt uit te breken, welks gevolgen door niemand zijn te berekenen. Wel is waar, de diplomatische betrekkingen tusschen Frankrijk en de drie groote vastelands Mogendheden schijnen in den jongstleden tijd inniger te zijn geworden, en het berigt, dat het zelfs des Konings inzicht zijn zoude, de Europeesche aangelegenheden aan de beraadslagingen van een algemeen Congres te onderwerpen, wint meer en meer geloof; maar wie zal vooruit zeggen, welke richting het Fransche ministerie nemen moet, wanneer deze wensch des Konings geen weerklink bij de natie vindt, wanneer de ijver der nationale garde verlaauwt, en Lodewijk-Philips in haar niet meer zijnen steun vindt tegen de steeds meer zich ten strijde rustende partijen? Hoe Frankrijks betrekkingen jegens Spanje door Engeland zouden beschouwd worden, zal zich eerst beslissen nadat de Fransche legerkorpsen over de Pyreneeën zullen getrokken zijn; alsdan zal Engeland, indien niet dadelijk interveniëren, toch eenige plaatsen bezetten, en gewisselijk om geen prijs gedoogen, dat de vastelands Mogendheden, in geval der interventie, wel stille aanschouwers kunnen blijven. Dus blijkt het vraagstuk, wel niet voor het eerste oogenblik, maar wel voor de gevolgen, van het hoogste gewigt te zijn, en niet zonder reden ziet men deszelfs oplossing met bange bezorgdheid te ontmoet.

Van den 23sten. Nu zegt men, dat het eene uitgemaakte zaak is, dat een congres van ministers te Praag zal gehouden worden, onder voorzitting van den prins von Metternich. Al de Vorsten van het Duitsche Bond zouden derwaarts gezanten zenden. De graaf von Münch-Bellinghausen, president van de Bondsvergadering, zou vóór de opening van dat congres naar Frankfort terug keeren, om er de noodige toebereidselen te maken. Ook spreekt men nog van een ander congres te Milaan, over de Italiaansche zaken, onder voorzitting van den Aartsbischop Onderkoning. Dit laatste verdient evenwel nadere bevestiging, en ten minste is het hoogst onwaar-

schijnlijk, dat beide congressen ten zelfden tijde zullen gehouden worden.

— Uit Aleppo verneemt men, dat Ibrahim-pacha bezig is met het droogmaken der moerassen bij Alexandrette, waaraan meer dan duizend menschen arbeiden. Zijn plan is, om den dampkring rondom die stad te zuiveren, dat zeer voordeelig ook voor de scheepvaart zoude zijn, dewijl de reede van Alexandrette de eenige zekere in den winter is. Selim-bey, een der voornaamste generaals van Ibrahim's leger, is van daar plotseling verdwenen en heeft zich met nog eenige andere officieren van Ibrahim naar Konstantinopel begeven.

Aan de inwoners van Candia is van wege den Onderkoning van Egypte bekend gemaakt, dat zij voortaan slechts het hoofdgeld en geene andere belastingen betalen zullen, als onder de regering der Porte geheven werden. Ook zou het hun vrijstaan goed en have te verkoopen en zich te begeven, werwaarts zij mogten verlangen. Dit beloften vonden echter weinig ingang bij de Grieken, welke die niet vertrouwden. De insurgenten bleven te Morniez verzameld, niettegenstaande de herhaalde orders van den seraskier, om uiteen te gaan. De Engelsche admiraal Malcolm moet ook te vergeefs beproefd hebben het geschil bij te leggen. Ondertusschen heeft de Onderkoning een gedeelte zijner vloot, onder bevel van Osman-pacha, naar Candia gezonden, om er den opstand met geweld te dempen, en ook zeshonderd man troepen naar dat eiland doen overvoeren. Men wil, dat Osman een gedeelte zijner magt aan land gezet, een dorp ingenomen en de rebellen, die zich daarin bevonden, verjaagd heeft.

In Konstantinopel moeten, zoo men berigten uit Servij gelooven mag, staatkundige woelingen ontdekt zijn en ten gevolge daarvan eenige personen in Verzekerde bewaring zijn genomen. De misnoegden schenen het oog op Ibrahim-pacha geslagen te hebben, dien zij voor den geschiktsten man hielden, om de zaken weder op den ouden voet te brengen en de regering der Janitsaren met hare menigvuldige misbruiken te herstellen.

— Men meldt uit Ancona, dat er tusschen den kardinaal-secretaris van staat en den Franschen gezant te Rome eene overeenkomst is gesloten, volgens welke de Fransche bezetting te Ancona zich voortaan niet verder, dan twee mijlen van de stad verwijderen zal. Men spreekt van de aanstaande komst van twee schepen uit Frankrijk met 450 man aan boord, ter aanvulling van het garnizoen van Ancona.

Van den 24sten. Het Oostenrijksch half-officieel blad spreekt stellig tegen, wat door Fransche nieuwspapieren gezegd is over het sluiten van een Italiaansch verbond, onder bescherming van Oostenrijk, waarbij door een dezer bladen nog verzekerd werd, dat Oostenrijk van Italië wil maken, wat Pruisen uit de helft van Duitschland gemaakt heeft; dat Rusland zich-zelf Polen en het Turksche Rijk heeft toegedeeld en dat het traktaat van Weenen alleen nog ten aanzien van Frankrijk bestaat. Het Oostenrijksch blad verklaart ook die aanmerkingen voor ongegrond en zegt:

» Niet alleen voor Frankrijk, maar voor geheel Europa (behalve voor Nederland) bestaat de akte van het Weener-congres in volle waarde als eene onverbreekelijke politieke grondwet, en zal die waarde in de oogen der Mogendheden steeds behouden, wat ook de vijanden van geregelde orde en politieke vrede mogen verlangen. »

Van den 25sten. Nadere berigten uit Konstantinopel, van den 26 October, melden, dat de zending van Achmed-pacha naar Petersburg alleen strekt, om bewijs te geven van de groote vriendschap, welke tusschen den Sultan en het Russische hof bestaat. Zij heeft, verzekert men, tot niets anders betrekking, en allerminst tot het in Junij gesloten alliantie-traktaat. Men denkt, dat de Sultan wel spoedig weder in het geval zal zijn van Russische hulp te moeten inroepen, daar hij moeilijk de aanhoudende zamenzweringen kan verijdelen, welke in de provincien reeds tot eenen opstand zijn overgeslagen.

## GROOT-BRITANNJE.

LONDEN den 22 November.

Berigt uit Lissabon, van den 9den, behelzen, dat er dagelijks rekruten uit Engeland en Schotland aankomen; dat er op dat oogenblik weder 1000 rekruten te Campo d'Orique, onder opzigt van den kapitein Wilson, een zeer bekwaam officier, worden geoefend. Don Pedro gaat geïnteresseerd dagelijks daar heen, om ze te zien, en heeft de laatstemaal kapitein Wilson zijne bijzondere tevredenheid betuigd over de snelle en goede vorderingen, die zij onder zijne leiding maakten. De armee, met bijvoeging van het 10de regiment, is nu 18,000 man sterk, terwijl de g aaf Saldanha nog een afzonderlijk korps van 1200 man heeft gevormd. De lansiers zijn thans, onder bevel van den bekwaamen luitenant-kolonel Bacon, 1000 man sterk. Er waren weder vijftig paarden aan de Koningin aangeboden en honderd van Engeland gezonden, zoodat hare kavallerie binnen kort niet alleen gelijk zal staan in sterkte met die van Don Miguel, maar dezelve nog daarenboven in goede houding en heldhaftigheid zal overtreffen. — Men wil in het algemeen voor waarheid houden, dat de Paus Donna Maria als Koningin van Portugal zou erkend hebben.

Van den 23sten. Er is hier een schip aangekomen van Bilbao met ongewoon late berigten, namelijk van den 16 dezer. Deze berigten, zoo men verneemt, luiden gunstig voor de Koningin. Katalonië, zegt men, heeft zich voor Isabella II verklaard, en er heeft tusschen el Pastor en de mutelingen bij Bibiesca een gevecht plaats gehad, waarin eerstgenoemde de hovenhand behield. Men voegt er bij, dat eene zamenzwering te St. Sebastian ontdekt, en de gouverneur der citadel, welke aan dezelve deel had genomen, gefusilleerd was geworden en door eenen aanhanger der Koningin vervangen. De rust was volkomen hersteld. (Courier.)

— Volgens brieven van Lissabon, heeft Don Pedro de monniken van het klooster St. Vincent, de bewaarplaats van het gebeente der oude koninklijke familie, doen verhuizen naar Mafra, daar hij hun kloostergebouw tot eene militaire school wil gebruiken.

De Fransche generaal Froment, die, naar men zegt, door Don Pedro aangezocht was naar Lissabon te komen, heeft zich aldaar, uit wanhoop van niet geplaatst te worden bij zijn leger, met een pistoolschot het leven benomen.

Don Miguel heeft in alle provincien, die hem gehoorzamen, eene volkswapening bevolen en zijne ruitertij aanzienlijk versterkt.

— In de vorige week zijn door één schip naar Calais van hier uitgevoerd 40,000 onsen goud en 277,000 onsen zilver. Men wil, dat dit geschied is als een maatregel van voorzorg, ten einde eene daling van den wissel te voorkomen.

— In Ierland heeft O'Connell zijn ontwerp van beroering weder opgevat, ten einde langs dien weg, even als in den tijd tot de zoogenaamde emancipatie der R.-Katholijken, zoo ook thans tot de afscheiding der wetgeving van dat land en die van Groot-Brittanje te geraken. Den 19 dezer heeft hij te Dublin eene groote volksvergadering doen houden, en bij die gelegenheid openlijk de menigte vermaand, ojn van alle kanten petitiën in te zenden, waarin op die afscheiding en op de geheele afschaffing der tienden werd aangedrongen.

— Men zegt, dat alhier voorloopig berigt is ontvangen van de spoedige terugkomst van prins Talleyrand.

— Er zijn berigten uit Lissabon van den 16den en uit Oporto tot den 14 dezer ontvangen. Het blijkt daaruit, dat de krijgvoerende legers nog in dezelfde positiën zijn gebleven. De troepen van Don Pedro berennen Santarem, waar Don Miguel zich met zijne hoofdmagt bevindt, en de Miguelisten berennen Oporto. De Pedroïsten hebben te Santarem alleen eenige korenmolens van hunne tegenstanders ingenomen. Eenige guerillas van Don Miguel zijn op de zuidzijde van den Taag tegenover Lissabon verschenen en hebben van daar 120 stuks horevee en 40 paarden weggevoerd. De Miguelisten bezetten de korenrijkste distrikten aan de Alemtejo, maar de Pedroïsten meenen door de vernieling der windmolens te Pernes hewerkt te hebben, dat er gebrek van meel te Santarem zal ontstaan. Don Pedro heeft zich van Lissabon naar St. Ubes begeven, welke stad hij heeft laten verschansen, en tot hereenigingspunt gesteld diend voor eene kleine afdeling zijner troepen, welke onlangs bij Alcaccer eene nederlaag heeft geleden. Don Pedro heeft eene algemeene volkswapening te Lissabon nitgeschreven.

— (Partik. corresp.) Geconsol. zijn den geheelen dag zonder fluctuatie op 87½, i geweest, en tevens in denzelfden staat van lusteloosheid gebleven, waarin zij de geheele week zijn geweest.

Ook de huitenlandsche fondsen zijn even lusteloos als gisteren met eene of twee uitzonderingen, namelijk de Portugesche en Spaansche, welke eene geringe rijzing hebben ondergaan. Eerstgenoemden ten gevolge van heden morgen ontvangene berigten van Lissabon, van den 17 dezer, waaruit blijkt, dat de Miguelisten nog wel

steeds in Santarem zijn, en dat er tusschen de belegeraars en belegerden niets is voorgevallen, maar ook dat de Pedroïsten alle korenmolens van Pernes vernietigd hadden, welke de stad Santarem van meel voorzagen, aldus de belegerden aan eenen staat van hongersnood bloot stellende. — De geringe rijzing in de Spaansche fondsen is hoofdzakelijk toe te schrijven aan de groote navraag naar dit fonds; de laatste notering was 23½. Uit de Fransche papieren hebben wij vernomen, dat de Koningin-Regentes alle vriendschaps-betrekkingen met Don Miguel heeft afgebroken.

P.S. (Twaalf uren des nachts.) Ik verneem op het oogenblik, dat de heer *Dedel*, de Hollandsche gevolmagtigde, morgen ochtend, met de stoomboot *de Batavier*, Londen zal verlaten, zijnde de heer *May* benoemd tot zaakgelastigde. — Deze omstandigheid is hier niet algemeen bekend, daar dezelve anders zeker eenigen invloed op de fondsen zou uitgeoefend hebben.

#### FRANKRIJK.

PARIS den 23 November.

De *Offic. Corresp.* deelt nopens de Spaansche zaken het volgende mede:

Wij vernemen, dat eene heden morgen aan het ministerie van binnenlandsche zaken aangekomene telegrafische depêche volkomen de uit Spanje ons aankomende tijding bevestigt, dat de ex-priester *Merino* door de troepen der Koningin is geslagen.

In den nacht van den 11den trok de generaal *Saarsfeld* met 4000 man en 6 stukken geschut uit Burgos tegen *Merino* op. In den morgen van den 12den ontmoetten de beide legers elkander; een hardnekkig gevecht greep plaats, en *Saarsfeld* bevocht eene volslagene overwinning. De carlisten lieten duizend man, zoo gesneuvelden als gekwetsten, op het slagveld liggen, 600 man vielen den generaal *Saarsfeld* als krijgsgevangenen in handen. Den 14den was de generaal nog te Pancorbo en nam bij zijne rigting op Miranda, werwaarts het overschot van *Merino's* troepen, uit drieduizend vijfhonderd partijgangers bestaande, zich had terug getrokken. Den 12den had de Koningin over het gansche garnizoen van Madrid eene wapenschouwing gehouden.

— Het *Mémorial Bordelais* berigt het volgende van Madrid, dd. 12 November: Deze hoofdstad is in volkomene rust, doch men verbeidt met eenig ongeduld de uitkomst der bewegingen van den generaal *Saarsfeld*, die zich den 8sten hebben moeten hervatten. De generaal *Morillo* is met ettelijke troepen op Benavento getrokken, om aan dien kant de Portugesche frontieren gade te slaan. De generaal *Pastor* is met een gedeelte zijner divisie Aranda van Duero gaan bezetten. De ontwapening der royalistische vrijwilligers wordt allerwegen en vooral in Andalusië voortgezet.

De generaal *Bourmont* en zijne partij-volgelingen zijn te Merida doorgekomen, om zich in eene der havens van de Middellandsche zee te gaan inschepen. Don *Carlos* bevindt zich altijd op Castello Bianco in Portugal. Dezer dagen hebben verscheidene gevangennemingen plaats gehad, onder anderen van verscheidene geestelijken. Gallicië, de Asturiën, Leon en Estramadura zijn nog altijd in kalmte, zoo als ook Katalonië, waar de volksgeest voortdurend is.

De weg van Madrid over Jacoa en Saragossa is volkomen vrij; men ontmoet er geenen enkelen insurgent; geheel Arragon en Katalonië wapenen zich ijverig voor de Koningin; de opstand maakt geene de minste vordering in Navarre, en tusschen onzen grensmaal en Pampeluna bestaat geene enkele bende van insurgenten.

De opstandelingen zijn binnen Irun terug gekomen. Nopens de bewegingen van den generaal *Saarsfeld* wist men nog niets.

*El Pastor*, gebruik makende van het oogenblik, dat de insurgenten zich van de grensscheiding verwijderd hadden, is van St. Sebastian uitgetrokken, heeft hen te Hernani ontmoet en verscheidenen hunner manschappen gedood of krijgsgevangen in de vesting terug gebracht.

*Eraso* is te Irun gezien op het oogenblik, dat de insurgenten van die plaats bezit namen; die aanvoerder is over Bilbao in Spanje terug gekomen. Zoo even verneemt men, dat de generaal *Saarsfeld*, na *Merino* volkomen geslagen en op hem 700 man krijgsgevangen gemaakt te hebben, zich den 15den te Pancorbo bevond en op Vittoria aantrok. *Merino* had naar de provincie Alava de wijk genomen.

— Uit eenen partijlieden brief, uit Parijs aan de *Allg. Zeitung*, ontleenen wij de volgende zinsneden betreffende de Fransche tusschenkomst in Spanje:

»De interventie in Spanje schijnt sedert den 10 dezer zoo goed als bepaald te zijn. De inwilliging der Koningin is aangekomen. Het interventie-leger zal op 80,000 man gebracht worden, en in geval van een werkelijk binnenrukken in Spanje, zal *Sebastiani* aan deszelfs hoofd worden gesteld. Dit leger zoude bij Tolosa en Vittoria worden gekampeerd, daar men hoopt, dat er alsdan van de overige provincien nog minder, dan thans zal te vreezen zijn. Daarenboven zal ook nog de wapenmagt der Koningin op eene andere wijze worden ondersteund; reeds zijn 75,000 geweren voor de Christinos besteld. Men onderhandelt ook wegens eene leening voor Spanje, waarvoor de goederen der geestelijkheid tot waarborg zullen gegeven worden; de Cortesbans zullen daarbij tegen 24 worden aangenomen. Wel zal door de interventie het deficit op 200 miljoenen franken stijgen, doch het juiste milieu is reeds gewonnen. Uit het Oosten ziet men protesten, en niets anders, te gemoet.»

— Het is altijd zeer bezwaarlijk eenig gegronnd oordeel te vellen nopens den keer, welken de zaken in Spanje zullen nemen. Madrid blijft in rust, niettegenstaande den heerschenden geest van tegenstand tegen den minister *de Zea*. De provincien daarentegen worden in geene geringe mate verontrust. Don *Carlos* heeft zich nog niet in Spanje durven vertoonen, maar *Saarsfeld* heeft ook nog Burgos niet kunnen verlaten, en inmiddels breidt de opstand zich uit in het noorden. De Fransche troepen zijn de grenzen nog niet overgetrokken, maar inmiddels heeft men zich eene soort van tusschenkomst ten aanzien van St. Sebastian en Bilbao veroorloofd, en zoo in de laatstgenoemde stad de geschillen tusschen het bewind der carlisten en den Franschen consul al zijn bijgelegd, kunnen dergelijke oneenigheden zich ligtelijk andermaal opdoen. Het bewind verheugt zich intusschen in het denkbeeld, dat de tusschenkomst nog niet gebiedend wordt gevorderd.

Engeland trekt de partij der Koningin, maar verklaart zich tegen de tusschenkomst, en zal niet gemakkelijk anders worden gestemd. Ten aanzien van het Oosten zijn Engeland en Frankrijk het altijd eens.

Het gerucht, alsof al de Duitsche landen op den linker Rijn-oever met Pruisen zouden worden verbonden, vindt geen geloof.

De partij der republikeinen is thans zeer in beweging. De *Tribune* laat steeds kleine blaadjes, in den zin dier partij geest, uitventen. De gewezen carbonaro, minister *Barthe*, moet eene wet daartegen voorstellen.

— *Beursberigt van Parijs, van den 23 November*: De beurs was heden, even als elken Zaterdag, zeer kalm. Men waagt minder, wanneer men vrees in 24 uren tijds niet te kunnen likwiden. Er zijn weinige berigten verspreid geworden.

Echter zeide men, dat men van Ancona bevestiging had van de tijding, dat de twee vereenigde eskaders de Dardanellen binnengeloopen waren. Het gouvernement, zeide men voorts, had ook de bevestiging ontvangen van het berigt der overwinning, welke *Saarsfeld* op den priester *Merino* zoude hebben behaald; maar de zaak schijnt van veel minder gewigt te zijn, dan men in den beginne geloofde.

Hoe dit overigens ook zij, er heeft zich op de beurs eene geneigdheid tot rijzing getoond, welke echter niet aan de levendigheid des handels kan worden toegeschreven.

— In onze westelijke departementen schijnen de chouans het hoofd weder duchtig op te steken. In den *Ami de la charte* van Nantes leest men, onder anderen, den volgende brief uit Napoleon Vendée:

»De heer *Guilland*, maire van Fougère, is gisteren avond te negen uren, door eene bende van 15 of 20 chouans, op de wreedaardigste wijze vermoord. De hersenpan is hem met kolfslagen gebroken; hij leeft nog, maar is zieltoegende. Ook zijne vrouw heeft vier kolfstooten ontvangen; zijne dochter, een meisje van 18 jaren, is in den verschrikkelijksten toestand; zij is met de uiterste barbaarschheid behandeld en met twee bajonet- en sabelsteken doortrokken. De roovers hebben den heer *Guilland* bovendien eene som van 900 franken ontstolen. Met dezen driedubbelen moord nog niet voldaan, is de bende vervolgens ook in het huis van den heer *Boisseau*, in dezelfde gemeente, ingedrongen, er 1500 franken roovende en allerlei buitensporigheden plegende.»

Hierbij voege men nog het volgende uit den *Écho du Peuple*, van Poitiers, van den 20sten: »Ettelijke benden chouans van 18 a 20 man zijn aan de boorden der Sèvre gezien. Zekere bende, onder welke eene vrij goede krijgstucht schijnt te heerschen, doorloopt het kanton van Saint Fulgent tot het ontwapenen der burgers in derzelver huizen. Vele dier ontwapeningen zijn reeds door hen volbragt, maar zonder dat men daarbij over eenige verdere buitensporigheid te klagen heeft gehad. Het doel schijnt zich te bepalen tot het bekomen van wapenen, om de refractaires der laatste lighting daarvan te kunnen voorzien.

In evengenoemd blad leest men voorts nog het volgende schrijven, van den 18den, uit la Rochelle: »Men heeft hier zekeren *Lucchesi*, die voorgeeft een Italiaan te wezen, en een' anderen, die hem vergezeld, in hechtenis genomen. Deze laatste, in de lompen der uiterste ellende gekleed, is bevonden houder te wezen van eene som van duizend franken in goud. *Lucchesi*, die zegt pleistergieter van beroep te wezen, beweert eigenaar te zijn van die som, en dezelve uit Italië medegebragt te hebben. Hij ontkent eenige andere goederen te hebben, maar men heeft de ontdekking gedaan van eenen aan hem geadresseerden koffer, waarin men drie vormen heeft gevonden, bestemd tot het gieten van afbeeldsels van de hertogin van Berry, van den hertog van Bordeaux en van Hendrik V, Koning van Frankrijk; ook zijn reisgenoot was betrapt geworden op het verkoopen van medailles met de beeltden van Hendrik V.»

Te Nantes zoude, volgens den *Ami de la charte*, 11. Zaterdag een zeker aantal jonge carlisten de stad te paard hebben doorkruist en eindelijk het geroep van *leve*

*Hendrik V* hebben doen hooren. Eene snelle vlugt had hen aan de woede des volks onttrokken, maar drie van dezelve, de burggraaf *Duchaffaut* en de baronnen *de Riche-mont* en *de Tenche* waren erkend en later in hechtenis genomen geworden.

— De *Gazette* bewijst in een uitvoerig artikel, dat de revolutionairen niet tevreden zijn, door in hun eigen land eene omwenteling te hebben bewerkt, maar steeds woelende zijn, om de revolutie in andere landen te verspreiden. »Zij vereenigen zich (*ils aspirent*) — zegt dat blad, — om ook andere besturen omver te werpen. Door onlusten in hun land (Frankrijk) geslaagd zijnde, verwekken zij overal onlusten, om hulp of aanhangers te verwerven en zich aldus staande te houden en uit te breiden. Uit de revolutie van 1830 zijn twee propaganda's ontstaan, wier doel of zending is, de andere Staten in wanorde te brengen: de eene is de propaganda van *de Lafayette*, en de andere die van *Lodewijk Philips*. Te gelijk vrienden en vijanden zijnde, ontmoeten zij elkander in één gemeenschappelijk doel, doch verwijderen zich van elkander in de verdere bedoelingen. Het maatschappelijk doel is de omverwerping van de wettige gouvernementen; de verdere bedoelingen, die hen van elkander scheiden, zijn de regeringsvormen, die zij in plaats van de omvergeworpene gouvernementen invoeren. *De Lafayette* wil slechts republieken, in plaats van de koninkrijken; *Lodewijk Philips*, die den troon wil behouden, verwerpt de republieken, die hem van den troon zouden werpen.»

Van den 21sten. De *Temps* meldt het volgende uit Perpignan, dd. 16 November: De paspoorten, welke de carlisten herwaarts afgeven, zijn geteekend door eenen monnik, in naam van *Carlos V*, Koning van Spanje, *l'anno primero de la Christiandad* (in het eerste jaar van het Christendom).

Te Barcelona en Valencia is alles rustig; in laatstgenoemde stad is eene geringe beweging terstond onderdrukt geworden. Men koestert eenige vrees nopens de Koningrijken Murcia en Grenada, maar nog meer vreest men de *cholera*, welke te Malaga en Kadix heerscht.

— Het *Mémorial Bordelais*, van den 21 November, berigt, dat een kolonel, oronnants-officier van den minister van oorlog, naar de liniën der voorposten gezonden is, om dezelve in oogenschouw te nemen, en dat, bij zijne aankomst aan de Bidassoa, eene schildwacht midden op de brug van Behobia is geplaatst geworden, om de carlisten van nader bij in het oog te houden en zich te verzetten tegen de pogingen, welke zij mogten aanwenden, om deze brug in brand te steken.

Men zegt, dat de troepen der Koningin tot Irun opgerukt zijn, welke stad door de carlisten bezet was, maar dat zij op nieuw zijn terug getrokken.

— Hetzelfde dagblad berigt uit St. Sebastian, dd. 18 November: Gisteren heeft *Jauregu*, aan het hoofd van 700 man, eenen uitval gedaan, de muitelingen, ten getale van 1800 man, aangetast, hen volkomen verslagen en tot Andan vervolgd. De muitelingen hebben vele dooden gehad; men weet het juiste getal echter nog niet, daar men het slagveld nog niet heeft bezocht. Echter weet men, dat *Iturriaga* uit Aspetia, tweede bevelhebber der insurgenten in Guipuzcoa, onder de gesneuvelden is. Men heeft 14 gevangenen gemaakt. Vermoedelijk zal ook heden *Jauregu* de carlisten van Tolosa, welke 2000 man sterk zijn, aangevallen hebben.

Een geloofwaardig persoon, welke zoo even hier aangekomen is, verzekert, dat *Saarsfeld* zich den 14den met 6000 man, 8 stukken geschut en 700 ruiters te Ameyngo, op twee uren afstands van Miranda, bevond. Den 15den heeft hij zich op marsch naar Vittoria begeven. *Wall* rukte over Ordugna op Bilbao aan, aan het hoofd van 2500 man, 5 stuks geschut en 300 man kavallerie. Meer dan 400 insurgenten hebben zich met wapens en bagaasje aan den generaal *Lorenzo* overgegeven; de kolom van dezen generaal is versterkt geworden door twee bataljons uit Burgos; vermoedelijk heeft hij reeds eene beweging gedaan, om de carlisten van Navarre ten onder te brengen, welke zich, ten getale van 2500 man, te Los Arcos bevonden.

Te Bilbao heeft men eene buitengewone belasting van 4 miljoenen realen opgelegd. Eerst hadden de carlistische autoriteiten gezegd, dat voor het oogenblik slechts één miljoen zoude gevraagd worden; maar op het berigt der bewegingen van *Saarsfeld* hebben zij bevolen, dat men hun terstond de 4 miljoenen zoude brengen. Zij hebben ook aan het eerste bataljon royalistische vrijwilligers, hetwelk zich te Aspetia bevond, bevel gegeven, om met geforceerden marsch ter verdediging van Bilbao op te rukken.

Wij hebben berigten van St. Ander, tot den 16den. De benden waren geheel verdwenen. Men organiseert aldaar een vrijkorps van 1000 man onder de bevelen van den kolonel *Iriarte*. De krijgsgevangenen, welke men gemaakt heeft in het gevecht, hetwelk in de omstreken van St. Ander heeft plaats gehad, zijn naar Coronie overgebracht. De generaal *Butron* kommandeert de voorhoede van *Saarsfeld*.

Te Soria brengt men eene militie van vrijwilligers voor de Koningin op den been. Ook te Saragossa rekruteert men tot hetzelfde einde en geeft de wapenen slechts aan diegenen, welke, door hunnen stand in de maatschappij, eenen genoegzamen waarborg opleveren. Katalonië telt reeds 22,000 man stedelijke militie. Alle voormalige nationale vrijwilligers hebben de wapenen wederom opgevat.

Twee kleine benden zijn in de omstreken van Valladolid verschenen, maar zijn spoedig door *Quesada* terug geslagen geworden; al de gevangenen heeft men over de kling doen springen. Deze generaal geeft niemand kwartier.

— Het *Journal des Débats* berigt het volgende: Een brief van Rio-Janeiro, van den 12 Augustus, geschreven aan boord der Fransche korvet *la Favorite*, meldt, dat aanzienlijke wapeningen in Brazilië plaats hebben, en dat een oorlog met Buenos-Ayres elk oogenblik staat uit te breken. De korvet, welke Fernambuc en Bahia bezocht heeft, berigt, dat laatstgenoemd land in volen opstand was.

Eene Braziliaansche korvet was eenige dagen vóór de *Favorite* naar Bahia vertrokken. Er heeft een gevecht plaats gehad tusschen dit vaartuig en het fort, dat den ingang der haven verdedigt. Na eenige uren heeft de korvet het vuur van het fort tot zwijgen gebracht, en heeft derzelver manschap zich van hetzelfde meester gemaakt.

— Zoo men de loopende geruchten mag gelooven, zou er eenige verkoeling plaats hebben tusschen den Engelschen ambassadeur en den minister van buitenlandse zaken, hertog de Broglie, en wel over de zaken van Algiers. Lord *Granville* zou eene nota hebben ingeleverd over de expeditie tegen Buggia en de hertog zich hebben beklagd over den toevloed van wapenen en andere behoeften door den Engelschen koophandel aan de Arabieren.

— De maarschalk *Jourdan*, gouverneur der invaliden, is gisteren morgen te elf uren in den overdood van 71 jaren en 7 maanden overleden. Zijne militaire loopbaan begon in 1778, en in 1792 was hij reeds divisie-generaal. De overwinnaar van Fleurus was, als ware het, de laatste vertegenwoordiger der oorlogen van de republiek. Na de Julij-revolutie werd hij tot kommandant van het hotel der invaliden benoemd; hij eindigde zijn nuttig leven te midden der oude en eerwaardige overblijfselen van onzen militairen roem. De Kamer der Pairs verliest in hem een harer lichten en het Gouvernement een' zijner steunpilaren. (*Journal des Débats.*)

Van den 25sten. Van Rome schrijft men, dat de Fransche gezant en de Engelsche zaakgelastigde aan het Pauselijke Gouvernement verklaard hebben, dat, indien de Italiaansche Confederatie of *Ligue* plaats grijpt, Frankrijk genoodzaakt zal zijn, de sterkte zijner troepen op Ancona te vermeederen en te gelijken tijde Civita Vecchia door Fransche troepen te laten bezetten. Zoo men verneemt, heeft deze verklaring eenen zeer levendigen indruk gemaakt op het Pauselijke Kabinet, hetwelk overigens niet zonder bezorgdheid is wegens het te Rome met ter woon verblijven van meer dan 15,000 vreemdelingen, zonder te rekenen de talloze doorreizenden, die onder de bescherming der vreemde ministers staan. (*Courrier Français.*)

#### NEDERLANDEN.

's GRAVENHAGE.

#### TWEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Zitting van Dingsdag, den 26 November.

Te half drie wordt deze zitting, in tegenwoordigheid van Z. Exc. den minister van justitie, geopend.

Is gelezen eene Koninklijke boodschap ten geleide van een ontwerp van wet, omtrent de jaarlijksche loting der militie voor 1834, en welk ontwerp dezelfde bepalingen bevat, als die voor 1833, bij de wet van den 11 December 1832 vastgesteld. Besloten deze stukken naar de afdeelingen van de maand November te zenden, en voorts te doen drukken en rondzenden.

Aan de orde van den dag waren de beraadslagingen over het ontwerp van wet tot het in werking brengen der 6de en 7de titels van het Burgerlijk Wetboek, omtrent het erfpachtsregt en het regt van opstal. Dezelve geopend zijnde, heeft de heer *van Reenen* eenige bedenkingen geopperd over de wijzigingen, die in den titel nopens het erfpachtsregt gemaakt zijn, welke bedenkingen door Z. Exc. den minister van justitie en den heer *Frets* kortelijk worden beantwoord; waarna het ontwerp, in omvraag gebracht zijnde, met algemeene stemmen is aangenomen, en zal hetzelfde naar de Eerste Kamer worden gezonden.

De vernieuwing der afdeelingen, voor de maand November, bij loting, op de gewone wijze, geschied zijnde, worden daarna tot voorzitters en onder-voorzitters der afdeelingen benoemd de heeren:

#### VOORZITTERS.

- 1ste Afd. *Corver Hooft*,
- 2de — *De Jonge*,
- 3de — *Van Swinderen*,
- 4de — *Frets*,
- 5de — *Van Sijtzama*,

#### ONDER-VOORZITTERS.

- Sandberg.*  
*Van Alphen.*  
*Hoofst.*  
*Van Hemert.*  
*d'Escury.*

Een aantal ingekomene verzoekschriften zijn ongelezen in handen der commissie



Door die commissie is, hierna, rapport uitgebragt, bij monde van den heer *van Hemert*, op een rekest van eenige molenaars in de gemeenten Voorst, Appeldoorn en Epe, houdende bezwaren tegen sommige bepalingen der bestaande wet op het gemaal, en welke verzoeken ten slotte, behelzen, dat de admodiatie algemeen moge worden ingevoerd, of zoodanige veranderingen in de wet mogen gebragt worden, dat dezelve minder drukkend en bezwaarlijk worde gemaakt.

AMSTERDAM den 27 November.

In eenen brief, gedagteekend van de rivier Suriname, voor Paramaribo, den 24 September, wordt de behoudene aankomst aldaar gemeld van Zr. Ms. brik de *Zwaluw*, na eene reis van 72 dagen. Den 20 Junij uit Texel gezeild, was de brik, na wegens tegenwind voor eene poos te Vlissingen bijeen geweest te zijn, den 8 Julij in het gezigt van Madera en den 10den in dat van Palma gekomen. Den 12den kwam zij voor Teneriffe ten anker en moest aldaar quarantaine houden. Den 15den weder onder zeil gegaan, bereikte men den 11 Augustus Delmina. Alles werd aldaar in den besten toestand gevonden en de Negers zoo hartelijk aan de Nederlandsche regering verknocht, dat bijna allen Nederlandsche vlagjes aan hunne woningen hadden waaijen en niet weinigen biñenshuis het portret van den Koning bezaten. Nadat de officieren der *Zwaluw*, gedurende hun kort verblijf, door den bevelhebber en de beamtben te Delmina met gulle vriendelijkheid onthaald waren, ging de brik den 13 Augustus weder onder zeil en kwam, in den bijna voorbeeldeloos korten tijd van eene maand, te Suriname aan.

Met brieven uit Batavia, van den 18 Jdij, heeft men het berigt, dat op den 27 Junij de Indische Resident van Batavia de waardigheid van kommissaris-generaal van Nederlandsch Indië aanvaardde, als daartoe bij opene brieven van Z. M. van den 17 Januarij 1832 benoemd, met volle magt, om, behoudens zijne verantwoordelijkheid en in overeenstemming met 's Konings bevelen, al zulke maatregelen te nemen en verordeningen daar te stellen, als doelmatig en oorbaar zouden voorkomen, en door Z. M. zelfen, op de plaats zijnde, zonden kunnen worden bevolen, met verdere bevoegdheid; om de voorschrevene waardigheid en de daaraan verbondene buitengewone magt eerst dan te aanvaarden, wanneer zulks, in het belang van 's Konings dienst, noodig zoude zijn.

LEIDEN den 26 November.

Wij meenen ook te kunnen berichten, dat de zeer geleerde heer *Weyers*, in de faculteit van bespiegelende wijsbegeerte en letteren, tot professor extraordinarius aangesteld is, en in de volgende maand deszelfs inaugurele oratie zal houden. Ook blijkt het, dat de wel-erwaarde heer *Gautsch* als lector honorarius in de Hoogduit- sche en Italiaansche talen aan deze hoogeschool benoemd is.

De vijf Belgische deserteurs, welke, gelijk men zich zal herinneren, voor eenigen tijd te Neerspekt zich aan moord en roof hebben schuldig gemaakt, en welke nog altijd alhier in het tuchthuis gevangen worden gehouden, hebben eene poging tot uitbraak willen doen, die echter in tijds ontdekt en verijdeld is.

» De heer Hennequin schijnt met ons gouvernement niet zeer ingenomen, als hebbende niet alleen zijn ontslag als senateur, maar ook als gouverneur van Limburg gegeven. Het kiescollege van het distrikt Maastricht is tegen den 6 Dec. bijeengeroepen.

» De politie is te Brussel op het spoor van eens bende roovers, die de straten en de wegen in den omtrek onveilig maken. Reeds zijn er eenige leden dier benden gearresteerd. De vele roovers maken geheel België tot een roovershol; onze dagbladen zijn niet verhalen van onderscheidene moord- en roofgeschiedenissen opgevuld. — In den nacht van den 21 Nov. zijn de roovers in de prachtige R.-K. kerk van St. Germain te St. Truyen ingebroken, en hebben al het goud en zilver medegenomen, dat er voorhanden was.

» De moorden nemen in België nog geen einde. Den 18 dezer is de heer *Joseph van der Schrick*, assessor van de gemeente Bort-Meerbeek, arrondissement Leuven, op weg vermoord gevonden; hij had twee zware wonden in den onderbuik.

Nijmegen den 26 November. Heden is door den grooten Kerkeraad der Hervormde Gemeente, ter vervulling van de vacature eener predikants-plaats, veroorzaakt door het vertrek van ds. *Mustendam* naar Amsterdam, een twaalfal van predikanten opge maakt, bestaande uit de weleerwaarde heeren *Ter Haar*, te Vlaardingen; *Appel* van Voorthuizen, te Leersum; *Meijer*, te Voorburg; *Molenaar*, te Sneek; *van Hoorn*, te Amersfoort; *Gunning*, te Hoorn; *van Roggen*, te Ketel; *Coenen*, aan de Bilt; *Roldanus*, te Doesburg; *Schukking*, te Zuidwolde; *Jonkers*, te Huissen, en *Biben*, te Edam.

**WEDUWEN- EN WEEZEN-FONDS VOOR DE ONDERWIJZERS  
BINNEN DEZE PROVINCIE.**

immers toch kunnen, volgens dezelve, de leden nimmer weder bedanken en moeten al de onderwijzers leden van het Fonds worden, wanneer de wensch van den onderwerper wordt vervuld. De contributiën zijn geregeld naar de traktementen van de onderwijzers, en deze worden jaarlijks aan de weduwen en weezen geheel uitge- deeld; de eerste altijd inkomende (+), kunnen de jaargelden ook nimmer ophouden. Dit is eene zaak van het hoogste belang, en geeft rust en troost aan de onderwij- zers en mede aan derzelver vrouwen, die, weduwen geworden zijnde, wel de on- verloren. De jaargelden, die de ongelukkige weduwen eenmaal kunnen trekken, mogen dan niet zoo groot zijn als andere hoogklinkende bepalingen van sommige, op losse gronden steunende, Fondsen beloven; zij zijn evenwel zeker en behoudende de weduwen altijd, volgens ons inzien, voor het grootste gebrek. Volgens het voor

Volgens de onderteekening de schoolonderwijzer R. G. RIJKENS.  
 gedeeltelijk of geheel wordt betaald, zal de contributie van dat inkomen ingehouden en over-  
 gemaakt worden.

gesterd, met bezock, om de vestiging van de zingende bij. *Zeker! Zeker!* te be-  
werken. Wij willen de goede zaak niet vooruitloopen, maar kunnen toch den wensch  
niet onderdrukken, dat de onderwijzers zich hartelijk mogen vereenigen, om de  
zoo heilzame inrigting nu tot stand te brengen, en zich niemand onverschillig  
omtrent de zaak moge betoonen! Immers, hoe groot is het aantal onderwijzers we-  
duwen in deze Provincie, dat in *bittere armoede verkeert*! Hoe *zelden* laat een on-  
derwijzer zoo veel vermogen na, dat zijne weduwe en kinderen voor gebrek behoeft  
blijven. . . . De treurige, misschien *zekere* verwachting, dat zijne na te latene  
weduwe en kinderen eenmaal de hand naar liefdegaven zullen moeten uitsteken, doe-  
den onderwijzer met inspanning arbeiden tot het in stand helpen van eene zoo troost-  
rijke inrigting als deze. Dat men dan bedenke, van hoe veel belang het is, dat de ver-  
gadering van den 28 December aanstaande, welke door de heeren schoolopzieners  
Mr. Th. van SWINDEREN en J. van CLEEFF zal worden bestuurd, getrouwelijk  
door de Afgevaardigden worde bezocht, daar het mogelijk geheel van deze vergade-  
ring zal afhangen, of de zoo gewenschte inrigting al of niet tot stand kome.

## EEN VRIEND VAN HET ONDERWIJS.

Het verhaal zegt, dat JOHANNA, Koningin van *Arregontien*, op hare reis van *Spaen*je tot *Napels*, in *Sicilië* geland zijnde, om den *Etna* te bezoeken, door een onweder werd overvallen en met 100 rijdende geleiders in den ongehoorden stam van dezen beroemden boom eens beschutting tegen het onweder had gevonden. Deze vertelling moge waar zijn of niet, men kan zich daarnaar ten minste een denkbeeld vormen van de ruimte, welke men in den stam vindt. Hij schijnt uit vijf grootere en twee kleinere boomen te bestaan, die evenwel, daar de takken allen naar buiten staan, voor eenen enkelen boom gehouden worden. De grootste stam heeft 58 voeten in den omtrek, en de geheele boom, aan den grond gemeten, 263 voeten. Nog is deze boom zeer groen en ruim van bladen en takken voorzien en draagt vele kleine vruchten. Er gaat eene straat door zijn midden, langs welke zeer goed twee wagens naast elkander kunnen doorrijden. Volgens de betuiging der lieden in den omtrek, zoude deze de oudste boom zijn, en het is ook zeer waarschijnlijk, dat hij duizende jaren gestaan hebbe.

De liefde heeft eenen allergewichtigsten invloed op de geestkracht der menschen; zij geeft *leven* aan de verbeeldingskracht, scherpt het verstand en het oordeel, en maakt onwetenden zelfs geleerd. — Een jong, eenvoudig en geheel onwetend mensch leerde, volgens Tissot, in 35 dagen, toen hij verliefd was geworden op een schoone Spaansch meisje, de Spaansche taal spreken, en betchaafde derwijze zijnen geest, dat hij, in weinige jaren, een geleerd en hoogstaansienlijk man werd. — Een gewone hoeslsmid, QUINTIN, werd, nadat hij verliefd was geworden op een schilders meisje, een be- roemde schilder.

## GEKKEN IN FRANKRIJK.

Men heeft de zonderlinge berekening gemaakt, dat er in Frankrijk 32,000 krankzinnigen, van beide geslachten, geteld worden; alsoo één gek op duizend individuen. Natuurlijk zijn hier alleen die gekken gerekend, welke in hospitalen of gekkenhuizen te vinden zijn; wilde men hierbij nog de gekken tellen, welke op vrije voeten loopen, zoo als men zegt; lieve Hemel! hoe zou dan de verhouding wel te staan komen!

Met permissie van de Edel Achtbare Heeren **BURGEMEESTER EN WET-  
HOUDEREN** der Stad *Groningen*, zal de *Stads Musicus* **J. A. WINTER** de  
eer hebben, met deszelfs **DOCHTER**, een **GROOT VOCAL EN INSTRU-  
MENTAAL CONCERT** te geven, hetwelk zal plaats hebben op **Zaterdag**,  
den **30 November 1833**, in het **Concerthuis** in de **Poelestraat**.

Op ZONDAG, den 1. December 1833, des avonds te 7 uren, zal er in de SOCIETEIT *DE UITSPANNING* een CONCERT gegeven worden, alwaar de Heeren PERICINI en HEYLMAN zullen zingen, zijnde daartoe door de Directie geëngageerd.

de Directie geëngelgd.

**\*\* De LEDEN VAN HET MAANDAGS-CONCERT** worden verwittigd, dat het **EERSTE CONCERT** zal plaats hebben op Maandag, den 16 December 1833, en verzocht zamen te komen op Maandag, den 9 te voren, des namiddags te 3 uren, in het Concerthuis in de Poelestraat, ten einde eenen **NIEUWEN KOMMISSARIS** te kiezen, en **NIEUWE LEDEN** te balloteren. Iemand verkiezende, als **LID** ter ballotage te worden voorgesteld, kan zich daartoe aanmelden aan een' der Heeren Kommissarissen, **G. W. H. VAN IMHOFF, S. W. TRIP, T. STEINMETZ** en **W. H. DE SAVORNIN LOHMAN**.

## CONCERT.

De *Fluitist* J. H. VLEDDER, *Elève van het Instituut voor Blinden*, gevestigd te Amsterdam, woonachtig te Leeuwarden, voornemens zijnde, in den loop der maand December alhier *CONCERT* te geven, heeft de eer, daarvan bij deze voorloopig kennis te geven; zullende de nader te bepalen dag en uur, alsmede het Programma, in tijds worden bekend gemaakt.

**BERIGT aan het KUNSTLIEVEND PUBLIEK.**

Aan de TENTOONSTELLING van **SCHILDERIJEN**, geopend op den 25 Nov. l.l., te dezer Stiede, in de Akademiezaal in de Oude Kijk-in 't Jatstraat, zijn nog eenige **KAPITALE SCHILDERIJEN** van de Eerste Meesters toegevoegd geworden, als: **DE BEGRAVENISPLEGTIGHEID** van wijlen den Luit. ter Zee **VAN SPEYK**, diens welgelykend **PORTRET**, het **OVERVOEREN** van **GEWONDEN** en **GEVANGENEN**; eene **ALLEGORIE** op den gedenkwd. **SLAG** voor **HASSELT**, uitmuntende **STADSGEZIGTEN**, **LANDSCHAPPEN**, **BLOEM-** en **VRUCHTSTUKKEN**, ENZ. Deze belangrijke Verzameling bestaat uit bijna honderd en vijftig Stukken, onder welke ter innerlijke waarde van f 2000—00, f 1000—00, f 500—00 en dergelyke, meest alle van de Eerste Klassen, gevonden worden.

In de Kunstzaal ligt de Lijst der Prijzen, volgens opgave der H. H. Kunstnaren, voorhanden, benevens eene Inteckeninglijst voor de geheele Tentoonstelling, tot goedmaking der aangewende Kosten. Het Lokaal is alle dagen geopend, behalve des Zondags. Ieder Persoon betaalt, ter bereiking van het genoemde doel, 25 Cents. Jongelieden der respectieve Teeken-Akademie hebben vrijen Toegang, des Zaturdags van 12—2 uren. De ondergeteekende vleit zich met een aanzienlijk aantal Kunstminnaren en Lieders van Smaak vereerd te zullen worden.

GRONINGEN  
den 28 November 1833.

**W. ESSER.**

\*\* Heden namiddag omstreeks 4 uren werd door Gods goedheid mijne ge-  
 liefde Echtgenoot J. LANDWEER zeer voorspoedig verlost van eenen ZOON.  
 AUGSBUUR S. HOGERZEIL, Mz.,

den 20 November 1833. *Predikant te Augsburg en Kollummerwaag.*  
 \*\* Heden verlost van eene **DOCHTER A. KEIZER**, geliefde Echtgenoot  
 van

GRONINGEN  
den 28 November 1833.

\*\* Heden verlost zeer voorspoedig van een welgeschapen ZOONTJE H.  
 JAGER, geliefde Echtgenoot van  
 GRONINGEN J. S. VAN AMERSFOORT.  
 Jan 28<sup>de</sup> 1888



